

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel met beperkte geldigheidsduur voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de UC Limburg**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

- datum** 13 mei 2015
- onderwerp** *Accreditatiebesluit* *Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau*
(003454)
- bijlage** 5
- De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.
- De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.
- De opleiding kiest voor een bewust en expliciet katholiek profiel wat een duidelijke impact heeft op de positionering van de opleiding in het werkveld. De visie van de opleiding steunt op vier pijlers: authenticiteit, leerrijk, kennis en engagement. De opleiding kiest voor een visie die het belang van de liefde voor het vak, van grondigheid, van passie voor leren voorop stelt. Er is ruimte om explicieter aandacht te hebben voor diversiteit, differentiatie, taalbeleid en NT2. De lokale verankering en de sterke link met het lokale en regionale katholieke onderwijs, maakt dat vanuit het werkveld de vraag naar deze aandachtspunten eerder beperkt is. Er kan echter niet enkel worden gefocust op de lokale en regionale noden. De opleiding dient immers ook studenten af te leveren die inzetbaar zijn in alle scholen in Vlaanderen.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsprogramma

De commissie beoordeelt het onderwijsproces van het dagtraject als onvoldoende en van het avondtraject als voldoende.

De opleiding omvat 180 studiepunten. Het curriculum wordt ingedeeld in drie fases. De instroomfase heeft een oriënterende rol. De hoofdfase is de kern van de opleiding waarin de aandacht ligt op de essentie van de taak van de leerkracht. De uitgroefase verbindt kennis en inzichten op kind-, klas- en schoolniveau. In de instroomfase tracht de opleiding een brug te slaan tussen de vooropleiding en de opleiding lager onderwijs. Zowel oriëntatie als een verkenning van het toekomstig beroep en werkveld komen aan bod. Daarom voorziet de opleiding 20 studiepunten basiskennis en basisvaardigheden en een korte praktijkervaring van twee studiepunten. De hoofdfase omvat vier semesters waarin de opleidingsonderdelen met basiskennis en basisvaardigheden worden afgebouwd ten voordele van de praktijk. De leerinhouden worden aangeboden in acht verschillende modules, waarbij competentie- en praktijkgericht werken centraal staat.

Het aanbieden van de lesinhouden in modules is een goed initiatief om geïntegreerd te werken. De dagopleiding slaagt er echter onvoldoende in om dit in de praktijk te realiseren.

Pagina 2 van 18 Er zijn problemen met de inhoudelijke afstemming, de praktische uitvoering en de evaluaties (zie toetsing). In het docententeam ontbreekt een gemeenschappelijke visie over de wijze waarop de modules dienen te worden opgebouwd en ingevuld. Studenten geven bijgevolg al enkele jaren in de opleidingsevaluaties aan dat de structuur van de dagopleiding onduidelijk is alsook de doelen en verwachtingen van de opleidingsonderdelen/modules. De opleiding slaagde er tot op heden niet in om deze negatieve score om te buigen. De onduidelijke structuur van de dagopleiding blijkt ook een gevolg van een onvoldoende zorgvuldige organisatie. De problemen blijken het meest pregnant naar voren te komen in de hoofdfase van de dagopleiding.

Door de huidige invulling van de modules komen bepaalde leerinhouden versnipperd aan bod of dreigen onderbelicht te blijven. Vooral taalbeleid, taalvaardigheid en Nederlands voor anderstaligen (NT2) komt slechts beperkt aan bod. Ook voor diversiteit en differentiatie is er ruimte om deze breder, meer geïntegreerd en eerder aan bod te laten komen. De informatie- en onderzoeksvaardigheden zijn als een leerlijn verankerd in de opleiding om zo de voorbereiding op het actieonderzoek te verbeteren. Bepaalde vakdomeinen waaronder wereldoriëntatie en muzische vorming, doen wat gedateerd aan. Zeker voor muzische vorming is er ruimte om dit creatiever en diverser in te vullen conform de leerplannen van het basisonderwijs. Wat betreft wereldoriëntatie is het nodig om meer verbanden te leggen met de actualiteit en meer te werken met aandacht voor de leefwereld van kinderen van de lagere school. Er zou meer aandacht moeten zijn voor 'beleving' maar de nodige infrastructuur is hiervoor nog onvoldoende aanwezig is.

De opleiding voorziet praktijkervaring in zowel de eerste, tweede als derde opleidingsfase. De stage in de eerste fase omvat vijf participatiedagen en een stageweek. De stage tijdens de tweede fase legt de klemtoon op doelgericht en geïntegreerd werken en op inhoudelijk deskundig begeleiden van het leerproces van kinderen en daarbij aandacht hebben voor differentiatie. Studenten nemen in de tweede fase eveneens deel aan een openluchtklas gedurende drie dagen. Deze stage is gericht op de inhoudelijke, organisatorische en onderwijskundige integratie via de organisatie van een leerwandeling. Tijdens de derde fase is er zowel een stage van twee weken in het eerste leerjaar als een stage van één week in het buitengewoon onderwijs. In het laatste semester lopen de studenten minstens vijf weken stage waarvan drie aaneensluitende weken in de derde graad. De stageplaatsen bevinden zich nagenoeg allemaal in Limburg en behoren overwegend tot het katholiek onderwijs. De samenwerking verloopt niet enkel met het reguliere basisonderwijs, maar ook met het buitengewoon onderwijs. Gezien een derde van de studenten na het afstuderen terechtkomt in een niet-katholieke basisschool, is het zinvol om meer stageplaatsen aan te bieden of toe te laten in het gemeentelijk onderwijs alsook het GO!. Ook het opnemen van methodescholen in de stages, in plaats van enkel in de keuzemodules, kan een verrijking zijn voor studenten.

De stage wordt gecombineerd met stagebegeleiding via leergroepssessies en didactische ateliers. De leergroepen komen zowel voor als na de stage samen waarbij gereflecteerd wordt over de stagevoorbereiding en –ervaringen. De didactische ateliers worden voorafgaand aan de stage georganiseerd en zijn gericht op zowel praktische als (vak)didactische tools en vaardigheden om de stageopdrachten tot een goed einde te brengen.

De opleiding heeft diverse mogelijkheden voor studenten én docenten ontwikkeld om een internationale ervaring op te doen. Zo zijn er diverse langdurige Europese projecten

Pagina 3 van 18 (Erasmus, Teachwise, Intimets...) en ook eigen initiatieven in het kader van de Noord-Zuidwerking. Op campusniveau werd er met de internationale klas initiatief genomen om inkomende studenten te kunnen ontvangen en eigen studenten een Internationalisering@home te kunnen aanbieden. Slechts een beperkt aantal studenten gaat voluit voor een internationale ervaring.

De opleiding biedt ook een traject aan in avondonderwijs. Er wordt in de eerste plaats gemikt op volwassenen die de stap naar het onderwijs willen zetten of leraren kleuter- of secundair onderwijs die zich willen omscholen om aan de slag te gaan in het Lager onderwijs. Afhankelijk van hun vooropleiding krijgen studenten vrijstellingen of volgen ze een verkort traject. De lessen worden georganiseerd in sessies van drie uur en kunnen plaatsvinden van maandag- tot donderdagavond alsook sporadisch op zaterdag. Naast de georganiseerde sessies wordt het online leerplatform ingezet voor zelfstudie en Blended Learning. Het programma in avondonderwijs maakt gebruik van ander cursusmateriaal dan de dagopleiding, gezien de niet-modulaire opbouw van het programma. De stage verloopt via werkpleklers met een vaste stageschool, maar de inhoudelijke verwachtingen van studenten lopen gelijk met de studenten uit het dagtraject. De instroomfase (44 SP) van de opleiding is ontworpen voor studenten die het volledige traject moeten doorlopen en focust op basiskennis en –vaardigheden en een eerste stage-ervaring. De hoofdfase (92 SP) en de uitgroefase (44 SP) omvat zowel stage, vakinhouden, didactiek als een actieonderzoek. Tijdens de stages in de hoofd- en uitgroefase zijn de studenten vast verbonden aan een school. Het avondtraject sluit qua organisatie en leerinhouden voldoende aan bij de doelgroep. De wijze waarop de opleiding het online leerplatform inzet voor de opleiding is suboptimaal. Docenten zijn soms onvoldoende vertrouwd met het digitaal platform om het efficiënt en transparant te gebruiken. Er moet, net zoals in het dagtraject, werk gemaakt worden van professionalisering van docenten omtrent ICT-vaardigheden. Het versterken van ICT-vaardigheden bij docenten zal leiden tot een beter gebruik van het online leerplatform wat zal leiden tot een rijkere leeromgeving.

De infrastructuur van de campus Hemelrijk is gedateerd. Docenten zijn overwegend niet tevreden over de beschikbare leslokalen. De lokalen geven een weinig stimulerende indruk om kennis te maken met modern en inspirerend onderwijs. Voorzieningen voor het domein natuur(beleving) binnen wereldoriëntatie zijn niet aanwezig. De meeste lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheden. Een beperkt aantal lokalen heeft een smartboard. De ondersteunende infrastructuur, met name ontspanningsruimtes, sanitair en lunchruimtes op de Campus Hemelrijk geven eenzelfde verouderde en weinig inspirerende indruk. De opleiding is al jaren vragende partij naar investeringen in de infrastructuur, maar heeft nog steeds geen concreet perspectief. Het avondprogramma wordt aangeboden op de Campus Diepenbeek, waar studenten niet kunnen beschikken over een aangepaste mediatheek. Studenten van het avondprogramma ondervinden dan ook problemen om aan de nodige (vak)didactische literatuur, handleidingen en tijdschriften te komen. De opleiding dient extra inspanningen te leveren om een betere toegang te bieden tot de collectie van de mediatheek van het departement. Dit kan zowel door te investeren in (meer) digitale bronnen, maar ook door de openingsuren van de mediatheek op de Campus Hemelrijk te verruimen.

De helft van de instromende studenten heeft een vooropleiding gevolgd in het ASO en dit aantal is de voorbije jaren stabiel gebleven, dit in tegenstelling tot de maatschappelijke tendens. De opleiding organiseert diverse momenten waarop studenten kennis kunnen maken met de opleiding waaronder infodagen maar ook open lesdagen. De inspanningen

Pagina 4 van 18 die de opleiding levert om expliciet aandacht te hebben voor het rekruteren en begeleiden van mannelijke studenten verdient waardering, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen. De opleiding heeft er voor geopteerd om in de eerste fase studenten kennis te laten maken met het beroep in de praktijk en de minimale algemene basiskennis voor een leraar Lager onderwijs. De studenten dienen te slagen voor dit opleidingsonderdeel vooraleer ze kunnen starten met de stages. Via monitoraten is er vakinhoudelijke begeleiding voor taal, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans. Voor verdere studiegerelateerde en psychosociale hulp voorziet de dienst studentenvoorzieningen van de KHLim verschillende individuele en collectieve initiatieven.

Niettegenstaande kent de opleiding ondanks alle genoemde initiatieven een grote drop-out. De opleiding wijt dit aan de strenge volgtijdelijkheid die is ingebouwd in de opleiding. Ook de problemen met de praktische organisatie, de studeerbaarheid van de opleiding, de evaluatie en de (stage) begeleiding hebben een negatieve impact op het doorstroomrendement. Er is ook een grote drop-out bij werkstudenten omwille van de onderschatte werklast, ondanks de heldere en eerlijke communicatie hierover door de opleiding. De inspanningen omtrent instroom- en studentenbegeleiding zijn beperkt geïmplementeerd in het avondtraject. De doelgroep heeft andere noden, maar er zijn instrumenten en initiatieven die het doorstroomrendement binnen het avondonderwijs zouden kunnen verhogen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd niveau van het dagtraject als onvoldoende en van het avondtraject als voldoende.

De opleiding kiest er bewust voor om alle opleidingsonderdelen af te sluiten met een summatief toetsingsmoment waarbij de docent de eindverantwoordelijkheid draagt. De opleiding heeft samen met de opleiding kleuter- en lager onderwijs een denkcel toetsing opgericht om een toetsbeleid te ontwikkelen dat zal aansluiten bij het nieuwe curriculum dat de opleiding wil ontwikkelen.

De opleiding hanteert een brede waaier aan evaluatievormen voor de toetsing, waarbij in het dagtraject de schriftelijke toets tot op heden de dominante evaluatievorm blijft. Enkel in het laatste semester van de opleiding, wanneer de keuzemodules aan bod komen, wordt gebruik gemaakt van alternatieve evaluatievormen. De commissie stelt vast dat binnen het avondtraject er een meer evenwichtige spreiding van de evaluatievormen is. Er wordt meer gebruik gemaakt van portfolio, opdrachten en andere evaluatievormen, waardoor slechts in 15% van de opleidingsonderdelen een schriftelijke toets wordt gebruikt. De opleiding hecht veel belang aan een voldoende hoog kennisniveau van de studenten. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten de leerdomeinen van de lagere school in voldoende mate beheersen. Studenten moeten daarom geslaagd zijn voor de basiskennistoetsen om te starten met de stages in de tweede fase. Een aantal examens focust sterk op detailistische feitenkennis. De opleiding wordt geadviseerd om te zoeken naar een gezond evenwicht tussen feiten en inzicht, dat beter aansluit bij de verwachtingen van hedendaags onderwijs. Ondanks het moduleonderwijs in het dagtraject wordt er slechts beperkt geïntegreerd en competentiegericht getoetst.

Voor studenten is het niet altijd duidelijk hoe er gequoteerd werd en welke criteria hiervoor werden gebruikt. Studenten hebben ook het gevoel dat de evaluatievorm niet steeds aansluit op de wijze waarop de leerstof werd aangebracht tijdens de leeractiviteiten. Er is

Pagina 5 van 18 een verband te zien tussen de ontevredenheid over de communicatie en de feedback binnen het dagtraject. De opleiding dient werk te maken van doelgerichte en gestructureerde communicatie over de toetsing naar studenten. Meer aandacht voor feedback in het dagtraject kan de formatieve toetsing versterken zodat studenten beter ondersteund worden in het eigen leerproces.

Als eindwerk schrijven studenten een verhandeling, poster en/of artikels als resultaat van een actieonderzoek. De onderwerpen sluiten aan bij de dagelijkse onderwijspraktijk en dit wordt dan ook sterk gewaardeerd door studenten en het werkveld. Voor een aantal eindwerken is er op flexibele wijze omgegaan met de beoordeling. Het ontbreken van een gedegen evaluatieformulier met een duidelijke koppeling naar de leerresultaten heeft zichtbaar geleid tot een evaluatie waarbij het evenwicht tussen proces en product ontbrak.

De afgestudeerden worden gewaardeerd door het werkveld. Het werkveld geeft aan dat de studenten sterk zijn op communicatief vlak alsook als teamspeler. Het werkveld merkt echter op dat afgestudeerden te beperkt aandacht hebben voor alternatieve werkvormen en differentiatie.

Het diplomarendement ligt ongeveer tien procent lager dan het gemiddelde in Vlaanderen. De opleiding kampt niet alleen met een hogere en laattijdige drop-out, maar kent ook meer studieduurvertraging dan andere opleidingen in Vlaanderen. Er wordt aanbevolen om alle knelpunten in de opleiding van zowel het dag- als avondtraject in kaart te brengen en de opleiding wordt gestimuleerd om de nodige maatregelen te nemen om deze weg te werken.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan één van de drie generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Herstelplan

Het 'Reglement tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie, instellingsreview en toets nieuwe opleiding' (13 mei 2013) van de NVAO stelt dat "Een accreditatieaanvraag die gestoeld is op een visitatierapport dat aangeeft dat de opleiding op één of meerdere opleidingsvarianten slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen, is voorzien van een herstelplan dat betrekking heeft op de als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborgen voor de betrokken opleiding(svariant)en." (Art. 28.§1)

De NVAO heeft vastgesteld dat de opleiding aan haar accreditatieaanvraag een herstelplan heeft toegevoegd. In het herstelplan staan ondanks het feit dat de generieke kwaliteitswaarborg 1 (beoogd eindniveau) voldoet, kortetermijndoelstellingen, langetermijndoelstellingen en acties opgesomd voor de drie generieke kwaliteitswaarborgen.

Samengevat:

- Voor de huidige studenten wil men in 2014-15 inzetten op optimalisering van de materiële voorzieningen en infrastructuur, het transparant maken van de communicatie en organisatie, het aanpassen van het curriculum met als basis verbeterde ECTS-fiches, de toetsing, de kwaliteitszorg, de stages en de professionalisering van het personeel.
- Op lange termijn maakt men werk van een uitgesproken taalbeleid en NT2, een geconcretiseerd diversiteitsbeleid en gedifferentieerd leren werken, uitbouw van

internationalisering doorheen het programma, het onderbouwen en uitbouwen van blended learning en tenslotte het uitbouwen van een oriënterings-, toelatings- en doorstroombeleid.

De acties zijn niet uitsluitend gericht op verbetering van inhoudelijke aspecten zoals curriculumaanpassingen, nieuw stagebeleid, etc. maar tevens gericht op aanpassingen in de opleidingsgebonden organisatiestructuur zodat de kwaliteitsverbetering beter geborgen is. In april 2014 wordt hiermee gestart en men voorziet de volledige implementatie in september 2016. Het ganse herstelplan is zeer gestructureerd opgezet en presenteert op een overzichtelijke wijze vanuit welke aanbevelingen men vertrekt om welbepaalde acties (incl. wie verantwoordelijk is) uit te zetten waarbij telkens een concrete timing is voorzien.

Conform het reglement bestuursbeginselen (Art.28.§1.) heeft de NVAO het herstelplan voorgelegd aan drie leden van de commissie, zijnde: dr. J.J.M. Geldens (voorzitter), mevr. A. Schelfhout en de hr. P. Vissers (domeindeskundigen).

Op 2 maart 2015 heeft de commissie haar oordeel over het herstelplan (bijlage 5) gegeven. De commissie concludeert samenvattend dat het herstelplan afdoende is. De opleiding liet in dit herstelplan zien op een toereikende en haalbare wijze een verbeterplan te kunnen opstellen. Een kwaliteitsverbetering van de opleiding heeft hiermee dan ook alle kans op slagen. De gedragenheid van het herstelplan blijkt uit de samenwerking op vier niveaus om tot resultaten te komen, i.c. het voltallig opleidingsteam, een nieuw samengestelde opleidingsraad, het departementaal managementteam en een stuurgroep die de actieplannen bewaakt, adviseert en bijstuurt.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

De NVAO stelt vast dat het herstelplan gemotiveerd en op navolgbare wijze door de commissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO volgt het eindoordeel van de visitatiecommissie: voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Pagina 7 van 18 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van UC Limburg.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie met beperkte geldigheidsduur te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door UC Limburg. De opleiding wordt aangeboden te Hasselt zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende met beperkte geldigheidsduur. De NVAO kent een accreditatie toe voor een periode van drie jaar.

De accreditatie met beperkte geldigheidsduur geldt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018.

Den Haag, 13 mei 2015

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Oordeel ² Voldoende met beperkte geldigheidsduur	
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Onvoldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Onvoldoende
Oordeel ³ Voldoende met beperkte geldigheidsduur	
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	voldoende

² Studietraject: dagtraject

³ Studietraject: avondtraject

Naam instelling	UC Limburg
Adres instelling	Zuivelmarkt 17 3500 Hasselt België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Katholieke Universiteit Leuven
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Bachelor in het lager onderwijs
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Hasselt
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ⁴	2014-2015
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

⁴ Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groeperingsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie-, evaluatie- en remediëringmethoden.
2. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooiën en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep.
3. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden- en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op.
4. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een veilige, stimulerende en werkbare leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement.
5. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs benadert ouders/verzorgers als volwaardig partner in het klas- en schoolgebeuren en neemt initiatieven om hen hierbij te betrekken. Hij communiceert doelgroepgericht en in een passend register
7. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs werkt zowel autonoom als teamgericht. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid op voor de realisatie van de gekozen visie en aanpak.
8. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs neemt deel aan het debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs informeert zich over en denkt kritisch en met een open geest na over actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen.

Datum validatie: 10 juni 2013

Pagina 11 van 18 **Bijlage 4: Samenstelling van de commissie**

Voorzitter:

- Jeannette Geldens, lector Kempelonderzoekscentrum Hogeschool De Kempel;

Leden:

- Pieter Vissers, HR-projectleider lerarentekort bij de Stand Antwerpen en loopbaanbegeleider bij Werk met Zin;
- Ann Schelfhout, onderwijsinspecteur;
- Anges (Marijke) Kuijten, (onderwijsdeskundige) gewezen docent Nederlands aan de Hogeschool Domstad Utrecht;
- Laurie Meeuws, (student-lid) student Langer onderwijs, Hogeschool Gent.

De commissie werd ondersteund door Wouter Teerlinck, secretaris.

Accreditatie Vlaanderen - Beoordeling herstelplan door Commissie J. Geldens

Naam en oriëntatie opleiding: Bachelor in het onderwijs – lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor)

Naam instelling: Katholieke Hogeschool Limburg (nu: UC Leuven-Limburg)

Dossinummer: 003454

Als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborg(en):

1) Onderwijsproces: dagtraject onvoldoende

2) Gerealiseerd eindniveau: dagtraject onvoldoende

Commissieleden:

1) Voorzitter en Onderwijskundig lid: dr. Jeannette J.M. Geldens

2) Domeindeskundig lid: Ann Schelfhout

3) Domeindeskundig lid: Pieter Vissers

Toelichting bij dit formulier:

De commissie beoordeelt of het herstelplan van deze opleiding afdoende is, wat betekent dat het toereikend en haalbaar is. Daartoe geeft de opleiding, per generieke kwaliteitswaarborg die als onvoldoende is beoordeeld, in het herstelplan volgende elementen weer:

- de acties die de opleiding zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen en de aanbevelingen van de commissie in de praktijk te brengen;
- de noodzakelijke middelen die de opleiding zal aanwenden om deze acties te realiseren;
- de indicatoren die de opleiding zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen;
- een realistisch tijdspad van maximaal drie jaar om deze acties te realiseren.
- De commissie geeft voor elk van deze criteria aan of de opleiding hieraan voldoet en motiveert beknopt waarom ze tot dit oordeel is gekomen. Tot slot geeft de commissie in haar eindoordeel aan of ze het herstelplan in totaliteit afdoende vindt.

Algemene opmerkingen van de commissie:

Ondanks het feit dat de opleiding voor GKW1 een voldoende kreeg, beschouwt de commissie het als positief dat de aanbevelingen van GKW1 (met nadruk op taalbeleid en NT2, diversiteit en differentiatie) worden meegenomen in het verbetertraject dat de opleiding de komende tijd uitzet.

De commissie vindt het eveneens positief dat alle prioritaire actiepunten, zoals beschreven in deel 1 van het herstelplan, niet enkel van toepassing zijn op de eerste fasestudenten die vanaf 2014-2015 in een aangepast curriculum werken, maar ook voor de huidige tweede- en derde fasestudenten.

1 Criterium 1: Acties

De opleiding geeft de acties weer die zij zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen. De opleiding brengt door middel van deze acties de aanbevelingen van de commissie in de praktijk.

1.2 Oordeel: voldoende

Motivering: De opleiding heeft in deel 1 van het verbeterplan een schema opgenomen waarin de belangrijkste te ondernemen acties (niet exhaustief) helder heeft uitgewerkt. In dit schema (p.5 -10) staan de aanbevelingen overzichtelijk weergegeven in volgorde zoals door de commissie opgelijst. De opleiding brengt door middel van de beschreven acties de aanbevelingen van de commissie in de praktijk.

De commissie vraagt bij de laatste aanbeveling van GKW3 (p.10) aandacht om naast activiteiten die gericht zijn op het in kaart brengen van de knelpunten m.b.t studieduurvertraging, ook activiteiten te bedenken en te nemen waardoor maatregelen worden genomen om de knelpunten weg te werken. Verder is de commissie benieuwd naar het UCLL-ontwikkelingsprofiel van de lerarenopleider (p.9) en verwacht dat de opleiding deze keuze kan onderbouwen en het onderscheid met het VELOV-profiel kan duiden.

Het boezemt vertrouwen in, dat de opleiding in deel 1 schrijft:

- "Hoewel het erg confronterend was om vast te stellen dat de commissie de reguliere variant voor GKW 2 en GKW 3 de score onvoldoende geeft, *onderschrijft de opleiding een groot deel van de aanbevelingen van de commissie*. Het is niet alleen haar bedoeling om de opmerkingen te remediëren, maar tevens haar *ambitie om samen met de andere opleidingen van de hogeschool toonaangevend te worden in Vlaanderen.*"
- "De opleiding heeft tussen de eerste terugmelding van het opleidingsrapport en de formele bekendmaking van de resultaten van de visitatie (19 september 2014) een *grondige analyse gemaakt van die aanbevelingen en van haar eigen bevindingen bij de lopende werking.*"

De opleiding heeft in deel 2 van het herstelplan de aanbevelingen geclusterd in een zevental prioriteiten:

1. Materiële voorzieningen en infrastructuur
2. Communicatie en organisatie
3. Kwaliteitszorg
4. Curriculumaanpassingen
5. Toetsing
6. Praktijk
7. Professionalisering

In deel 2 (p.11-36) wordt elk cluster uitgebreid toegelicht en wordt elke actie concreet beschreven met daarbij de precieze timing, het eigenaarschap, de indicatoren en de opvolging. De opleiding geeft aan dat in alle opleidingsfasen de acties worden toegepast.

De commissie heeft de opmerkingen zorgvuldig nagelopen en concludeert dat alle opmerkingen effectief zijn opgenomen in het actieplan in deel 1 en in deel 2.

3 Criterium 2: Middelen

De opleiding vermeldt de noodzakelijke middelen die zij zal gebruiken om deze acties te realiseren. Deze middelen zijn adequaat en voldoende om het vooropgestelde doel te bereiken.

1.4 Oordeel: voldoende

Motivering: De opleiding vermeldt op voldoende wijze de noodzakelijke middelen voorzien vanuit het departement en de centrale diensten van de hogeschool die de opleiding zal gebruiken om de voorgenomen acties te realiseren. In deel 2 van het herstelplan voorziet de opleiding bij elke prioriteit in extra middelen en/of mankracht. De opleiding voorziet voldoende middelen in uren om medewerkers/docenten opdrachten en taken in het herstelplan te laten uitvoeren. In haar herstelplan heeft de opleiding de organisatiestructuur van het verbetertraject duidelijk beschreven.

Vanuit de zorg voor 'verandermanagement' adviseert de commissie dat de opleiding erop toeziet dat docenten maximaal worden betrokken en ook de nodige ondersteuning krijgen (d.m.v. opleiding, interne uitwisseling, reflectie, tijd...) om de acties te kunnen realiseren. De docenten zijn degene die het mogelijk maken en het proces moeten uitvoeren. Het inzetten van de coach voor de afdeling, zoals geformuleerd in het herstelplan, beschouwt de commissie als een pluspunt. Samenwerking en ondersteuning met de centrale diensten zoals HR, is nodig om voldoende middelen en expertise binnen te krijgen in het departement.

Bij het onderdeel Toetsing (p.24) zou de commissie bij de daar beschreven middelen (twee keer 10% omkadering voor twee BaLO-leden van de toetscommissie) de ontwerpteams toevoegen omdat deze ook een voorname rol spelen bij de toetsing.

Qua projectstructuur heeft de opleiding ervoor gekozen om binnen de opleidingsraad te werken met een kerngroep die meewerkt aan het herstelplan. De opleiding dient hierbij voldoende oog te hebben voor de valkuil, uitgedrukt in de metafoor: 'de kopgroep en het peloton'. De valkuil bestaat erin dat de kerngroep de kopgroep wordt en de rest van de opleidingsraad in het peloton belandt. Deze werkwijze kan de betrokkenheid en engagement van de rest van de opleidingsraad maar ook het voltallige docententeam beïnvloeden. De commissie pleit daarom voor voldoende terugkoppeling en feedback van het traject tussen beiden en een duidelijk afsprakenkader wat betreft de rol en mandaat van de kerngroep en opleidingsraad met instemming van het docententeam.

Communicatie en uitwisseling lijken evident en de opleiding erkent dat ook expliciet in haar verbeterplan. Dit is een positief gegeven in het aanpakken van de genoemde valkuil. De commissie adviseert dan ook de opleiding binnen actiepunten 2 enkele (haalbare) initiatieven uit te werken die concreet inzoomen op een effectieve communicatie zodat ieder op de hoogte is en actief betrokken wordt bij onder meer de verrichte activiteiten en de stand van zaken in het veranderingsproces.

Gezien de mogelijk bijkomende werkdruk adviseert de commissie de opleiding ook om middelen in te zetten rond welzijn van docenten en overige medewerkers. Mogelijkerwijs kan de preventieadviseur 'psychosociale aspecten' mee worden ingezet om problematisch verzuim of werkstress te monitoren en de opleiding te adviseren met betrekking tot preventieve maatregelen.

Pagina 15 van 18 Daar waar departementaal middelen voorzien zijn, is voor de commissie niet altijd duidelijk wat dit concreet betekent voor de opleiding BALO. Om hierin duidelijkheid te scheppen, is het wenselijk dat de opleiding dit expliciteert.

Ten slotte geeft de opleiding aan dat waar haalbaar alle acties halfjaarlijks worden geëvalueerd in de opleidingsbevraging om tussentijds nog bij te sturen waar nodig (p.11). De commissie stimuleert de opleiding om zoveel mogelijk alle acties halfjaarlijks te evalueren zodat tussentijds nog waar nodig kan worden bijgestuurd en daar waar dit niet haalbaar blijkt, dit te onderbouwen en aan te geven wanneer evaluaties wel haalbaar zijn.

5 Criterium 3: Indicatoren

De opleiding geeft adequate indicatoren aan die zij zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen.

Oordeel: voldoende

Motivering: De opleiding schrijft ervoor gekozen te hebben om: "...op dit moment nog maar beperkt streefcijfers te formuleren". Algemeen legt de opleiding zichzelf op dat alle kwantitatieve indicatoren doorheen het verloop van het verbetertraject een positieve trend moeten vertonen. Tijdens de visitatie viel onder meer op dat de studententevredenheidsbevragingen over de jaren heen bedroevende resultaten gaven. Dat deze betere resultaten zullen geven en een positieve trend laten zien is evident en weinig ambitieus te noemen. De commissie adviseert de opleiding dan ook een beoogd tevredenheidspercentage te formuleren.

De opleiding geeft in haar herstelplan aan dat er zodra er beter zicht is op eerste kwaliteitsonderzoeken in de loop van het verbetertraject, na semester 1 van 2014-2015, streefcijfers scherper geformuleerd zullen kunnen worden. Indien er kwantitatieve indicatoren worden geformuleerd, zal ook worden gespecificeerd hoe er wordt gemeten.

De streefcijfers in het huidige herstelplan verdienen derhalve, zoals de opleiding zelf al aangeeft, aandacht. De opleiding heeft er vooralsnog niet voor gekozen om een standaard streefnorm van bijv. $\geq 80\%$ te hanteren (bijv. $\geq 80\%$ van de studenten en werkveldpartners zijn tevreden over de website praktijk p.29).

Het gaat voor de opleiding in elk geval om het scherper formuleren van met name de kwantitatieve indicatoren als de meerderheid van... (is de opleiding dan met 51% tevreden of ...?), stijgend % (met welk percentage stijging is de opleiding tevreden? Bijv. met een jaarlijkse stijging van 5% of...?), een hoog % (wat verstaat de opleiding onder 'hoog?'), ruime aanwezigheid van(wat wordt verstaan onder ruim?), meer stageplaatsen in het GO! (streeft de opleiding naar bijv. 10 stageplaatsen meer op jaarbasis of...?).

De commissie verwacht dan ook dat de opleiding, zoals zij zelf al aangeeft (p.11), de streefcijfers na semester 1 van 2014-2015 scherper gaat formuleren. Hierbij zal de opleiding zorg dienen te dragen voor realistische, werkbare en stimulerende kwalitatieve (bijv. de feedback van de fusiepartners leidt tot verbeteracties, een goedgekeurd) en kwantitatieve indicatoren.

De opleiding voorziet 20% opdrachtomkadering in het kader van het verbetertraject voor een kwaliteitszorgmedewerker voor de opleiding.

Pagina 16 van 18 De opleiding is zich bewust van de valkuil: *“Op vlak van systematische kwaliteitszorg heeft de opleiding nog geen lange traditie. Het blijft een uitdaging om de resultaten van geplande metingen voldoende te verankeren in de concrete opleidingswerking (plan-do-check-act) om zo een kwaliteitsvolle opleiding te realiseren.”* Dit geeft een zeker vertrouwen dat de opleiding in haar verbetertraject de beschikbare data doelgericht en doeltreffend zal gaan hanteren.

6 Criterium 4: Tijdspad

1.7 *De opleiding plaatst de verbeteracties binnen een realistisch tijdspad van maximum drie jaar. Het uitgezette tijdspad is passend bij de voorziene acties (niet te lang, niet te kort).*

Oordeel: voldoende

Motivering: Voor de aanpak GWK 2 en GWK 3 maakt de opleiding in het herstelplan een onderscheid tussen korte- en lange termijn doelstellingen. De opleiding maakt melding dat de lange termijn doelstellingen vanaf het begin van het verbetertraject worden aangepakt en dat sommige resultaten hiervan, pas op langere termijn zichtbaar zullen zijn.

Het tijdspad steekt logisch in elkaar. Er is sprake van een redelijk strakke fasering die de nodige inspanning vraagt van alle betrokkenen.

De opleiding maakt in haar herstelplan onder meer zichtbaar dat:

- opleidingsstructuur gewijzigd is; met name het verlaten van het modulair systeem en de overgang naar enkelvoudige opleidingsonderdelen;
- het opleidingsteam opgedeeld is in een achttal ontwerpteams (gekoppeld aan leerdomeinen);
- elk ontwerpteam aangestuurd wordt door een onderwijsdeskundige en een inhoudelijk expert;
- door deze organisatiestructuur binnen ieder leerdomein gewaakt wordt over de link tussen theorie en praktijk.

De commissie verwacht dat docenten hierdoor ownership kunnen ervaren wat maakt dat de commissie de voorziene tijd, ook al is er sprake van een redelijk strakke fasering, voor de korte termijn acties haalbaar en realistisch acht.

8 Eindoordeel: Het herstelplan is afdoende

Het herstelplan is toereikend en haalbaar.

Oordeel: afdoende

Motivering: De opleiding heeft tussen de eerste terugmelding van het opleidingsrapport en de formele bekendmaking van de resultaten van de visitatie (19 september 2014) een analyse gemaakt van de aanbevelingen en van haar eigen bevindingen bij de lopende werking.

Vier niveaus werken samen bij de uitvoering van het verbetertraject:

1. Het voltallige team van BaLO KHLim dat het verbetertraject realiseert;
2. Een nieuw samengestelde opleidingsraad met focus op het uitwerken van de taakgerichte doelstelling. Deze wordt drie keer per jaar uitgebreid met vijf studenten en zes collega's uit het werkveld (zie verder);
3. Het departementaal managementteam (DMT) met overkoepelende focus op de relatiegerichte en de taakgerichte doelstelling (zie deel 2);

Pagina 18 van 18 4. De stuurgroep die de actieplannen bewaakt, adviseert en bijstuurt.

De opleiding voorziet:

- De uitvoering van het verbeterplan met een opvolging via een geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem (beschreven in de bijlagen 1 en 2);
- Een regelmatige terugkoppeling naar de stuurgroep. Het verbetertraject wordt overkoepelend gesuperviseerd door een stuurgroep die verantwoordelijk is voor het bewaken en bijsturen van het verbetertraject (zowel taak- als relatiegericht doel).

Uit voorgaande genoemde punten blijkt dat de opleiding structureel inzet in een verbeterplan op korte en lange termijn, dat gedragen is door de partners.

De commissie is van mening dat de beoordeling een inschatting blijft van de toereikendheid en haalbaarheid van de acties, de middelen, het gebruik van de indicatoren en het overeenstemmende tijdspad beschreven in het herstelplan. De opleiding laat in dit herstelplan in elk geval zien op een toereikende en haalbare manier een verbeterplan te kunnen opstellen. Een kwaliteitsverbetering van de opleiding heeft hiermee dan ook alle kans van slagen.

De commissie wenst de opleiding dan ook veel succes toe met het realiseren van deze kwaliteitsverbetering en om een kwaliteitsvolle opleiding te realiseren.

Naam voorzitter: dr. Jeannette Geldens

Datum: 2 maart 2015

Handtekening: J. Geldens